

DG Seime, Ponios ir Ponai,

Leiskite pristatyti pagrindinius organizacinius Šv. Mortos iniciatyvos aspektus.

Šioje iniciatyvoje, kaip matote, centrinėmis atsakingomis organizacijomis yra Bažnyčia ir policija, veikiančios Lietuvoje arba, dėl ko mes labai siekiame jūsų paramos, - veikiančios iš Lietuvos. Holistinis požiūris į sisteminių problemos sprendimą leidžia matyti bendro darbo tikslą platesnį, toliau siekiantį ir ilginantį poveikio laiką.

Prekyba žmonėmis, kaip organizuoto nusikalstamumo rūšis, tradiciniu požiūriu nekelia grėsmės valstybingumui, tautiškumui ir visuomenės sanklodai. Tačiau ilgalaikę ir didelę grėsmę šioms vertybėms formuoja tokių nusikaltimų kontekstas arba terpė, leidžianti vežėti abejingumui kitam žmogui, lietuviui ir lietuviams kaip žmonių bendruomenei. Reikia pamatyti lietuvi, reikia atkreipti jo dėmesį, reikia su juo pasikalbėti. Be kategoriško išankstinio teigiamo ar neigiamo įvertinimo. Ar jis būtų perspektyvus verslininkas, ar nusikaltęs ir patekęs į kalėjimą nelaimėlis.

Todėl Lietuvos Šv. Mortos iniciatyvoje projektuojama reikšminga vieta užsienio lietuvių bendruomenėms, tiek turinčioms ilgametės bendrabūvio tradicijas, tiek jaunas – dar tik besiformuojančias. Norėtume, kad atsirastų bendrystė tarp Lietuvos valstybinių institucijų, vietų bendruomenių ir lietuvių bendruomenių užsienyje. Vis dėlto šaknys yra čia, Lietuvoje. Tiek tautiškumo, tiek gyvenimo būdo, tiek ir įpročių ar polinkių. Netgi pasekmių, matomų užsienyje, priežastys formuojamos čia. Reikia dirbti kartu veikiant ir priežastis, ir pasekmes.

Mes matome dvi bendravimo ir bendradarbiavimo kryptis. Pirmoji – tautiška krikščioniška sielovada, naudojantis universaliu Bažnyčios mokymu, glaudžiau bendraujant Lietuvos ir užsienio lietuvių kunigams ir bažnyčios organizacijoms.

Antroji – bendradarbiavimas diplomatiniam ir ypač konsuliniam lauke.

Brangindamas laiką, noriu pateikti porą nesenų įvykių gerai iliustruojančių tokio

bendradarbiavimo poreikį. Įvykių aprašymai paimti iš spaudos.

2015-06-10 „Lietuvos rytas“, naujienų portalas DELFI

Trys akmenų skaldytojai iš Lietuvos sudegė naktį iš gegužės 29-osios į 30-ąją Švedijoje - 26 metų Ramūnas, 25-erių Robertas ir 46-erių Artūras. Apdegę kaulai ir galūnių liekanos aplinkui mėtėsi dar porą dienų. Vietos policija atlieka tyrimą, kuris dar nebaigtas.

Jie visi nakvojo gyventi nepritaikytame vagonėlyje, kuris stovėjo 10 kilometrų nuo Upsalos esančioje žvyro kasykloje ir akmenų skaldykloje. Palaikiamame vagonėlyje buvo įvesta elektra, tačiau dėl senos instaliacijos naudotis elektros prietaisais buvo pavojinga. Vyrų užduotis buvo krauti į dėžes skaldytus akmenis. Aplink nebuvo jokio vandens nei atsigerti, nei gaisrui gesinti.

Darbai į Švediją mažeikiškius pasamdė lietuviška bendrovė. Švedų bendrovės atstovai tvirtina, kad yra pasirašę sutartį su Mažeikių bendrove, kad ji parūpintų darbininkų, bet nėra įsipareigoję aprūpinti atvykėlių nakvyne. Anksčiau artimiesiems vienas iš aukų sakęs, kad švedai už aptrintą vagonėlį reikalavo per parą mokėti 6,5 Euro, bet vaikinai atsisakė. Anot artimųjų, darbdavys iš Lietuvos su nelaimės sukrėstais sudegusių lietuvių artimaisiais elgėsi ne geriau nei abejingumą demonstravę švedai. Susitikime Upsalos mieste dalyvavo vieno iš žuvusiųjų brolis, gyvenantis Švedijoje, bei vaikinai Darius, prisistatęs mažeikiškių įmonės atstovu.

Pagal įmonių registro duomenis Lietuvos įmonė tai – UAB atliekanti statybos darbus, turinti 7 socialiai draustus darbuotojus, vieną automobilį ir 2013 metais mokesčių inspekcijoje deklaravusi nuo 50 iki 100 tūkst. Eurų apyvartą.

Artimieji pareiškė, kad turėjo imti banko paskolą tam, kad pargabentų žuvusiųjų palaikus namo. Ikiteisminis tyrimas dėl prievartinio darbo nepradėtas nenustačius faktinių tokios veikos aplinkybių.

Ar galėjo būti kitaip? Gali būti, jeigu:

- Aukos būtų gerai ir iš anksto informuotos apie darbo ir apgyvendinimo sąlygas, būsto nuomos ir maisto kainas;
- Būtų tinkamai įforminti darbo santykiai tiek Lietuvoje, tiek Švedijoje, numatytas ir sutartas sąžiningas darbo užmokestis ir darbo tarpininkavimo mokėjimas;
- Būtų lietuvių, kurie turėjo tarpininkų ar globėjų vaidmenis Švedijoje, atidesnis ir tolerantiškesnis požiūris į aukų darbo motyvus ir tikslus.

2015-07-10 „Lietuvos rytas“

Už kvaišalus įsiskolinusį 16-metį vaikų namų auklėtinį į užsienį vergauti bandę išvežti 19, 26 ir 27 metų amžiaus šilutiškiai sulaukė griežtų bausmių – nuo 5 iki 7 metų nelaisvės ir 2896 Eurų dydžio neturtinės žalos atlyginimo ieškinio. Policija ieško dar dviejų Lietuvos piliečių – jų atžvilgiu išduotas Europos arešto orderis. Manoma, kad jie gyvendami užsienyje per tarpininkus ieškojo Lietuvoje paauglių, kuriuos būtų galima priversti vagiliauti parduotuvėse.

Už skolą užsienyje turėjusio atidirbti 16-mečio laukė sunki dalia – vagiliauti Škotijos parduotuvėse. Tačiau kelių nusikaltimui užkirto policijos pareigūnai. Vaikinas nuo vergijos buvo išgelbėtas sustabdžius į kelionę jau vykstantį mikroautobusą, vežiojantį žmones iš Lietuvos į Didžiąją Britaniją.

Vaikų globos namuose gyvenusiam šešiolikamečiui likimas nepagailėjo išbandymų. Jo neaugino tėvai, kurį laiką berniuką globojo svetima moteris. Neatmetama, kad jis pats vartojo kvaišalus, nes globos namų darbuotojai keletą kartų dėl to kreipėsi į policiją. Atliekant ikiteisminį tyrimą paaiškėjo, kad 16-mečiui buvo duota kvaišalų už 300-400 litų, kurias pardavęs jis turėjo atsiskaityti su tiekėjais. Paauglys teigia, kad „žolę“ išmetė ar pametė, tačiau neatmetama, kad jis pats galėjo ją suvartoti.

Paprastai nusikaltėliai taikosi į lengviausiai pažeidžiamus asmenis – vaikų globos namų auklėtinius, bedarbius, asocialius žmones. Už vaiko pirkimą arba pardavimą numatyta laisvės atėmimo bausmė nuo 5 iki 15 metų.

Šiuo atveju ir šis paauglys nespėjo tapti prekybos žmonėmis, priverstinai įtraukiant į nusikalstamą veiklą, auka. Bet tokių lietuvių paauglių tikrai yra ne tik Škotijoje, bet ir daugelyje kitų šalių.

Ar jie pastebimi užsienio lietuvių bendruomenėse? Ar jie toleruojami? Manau, kad ne.

O ar pastebimi tie lietuvių bendruomenių nariai, kurie juos išnaudoja ar jais naudojasi?

Galiausiai kaip ir kur realizuojami tokių paauglių pavogti daiktai?

Tai retoriniai klausimai, tačiau netušti ir verčiantys susimąstyti ir pagalvoti apie tai, kad nėra svetimo vargo ir bėdos. Kad kiekvienas iš mūsų pajaučiame kartėlį išgirdę apie apkaltintą lietuvi, nors jis ne giminė ir visai net nepažįstamas.

Vadinasi, mes bendrija. Vadinasi, tai mūsų reikalas.

Kviečiame pasaulio lietuvių bendruomenes prisijungti prie Lietuvos Šv. Mortos iniciatyvos Memorandumo.